

Vysvetlivky k dotazníku Komunitného plánu sociálnych služieb MČ Bratislava - Dúbravka

VYSVETLENIE NIEKTORÝCH POJMOV

1. SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Terénna sociálna služba krízovej intervencie

Obsahom tejto sociálnej služby je celý rad aktivít a odborných činností, od vyhľadávania počnúc cez rôzne preventívne aktivity, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, až po materiálnu pomoc vo forme podávania jedla a potravín.

Nízkoprahové denné centrum

Poskytuje sociálne služby fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností, pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Poskytuje sa v ňom: sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Utvárajú sa v ňom podmienky na: prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Integračné centrum

Ide o poskytovanie krízovej intervencie osobám, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb (ľudia bez domova, drogov závislé osoby).

V integračnom center sa poskytuje: sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia

Komunitné centrum

Je určené pre fyzické osoby, ktoré sú dlhodobo nezamestnané, odkázané na dávky hmotnej núdze, s nízkym vzdelaním a žijúce v biednych podmienkach vo vylúčenej komunite. Jeho cieľom je znižovanie chudoby a miery sociálneho vylúčenia a zintenzívnenie poskytovania vhodných služieb osobám, ktoré sú na to odkázané, a to aj prostredníctvom rozšírenia výkonu sociálnej práce, komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie. Medzi základné činnosti, ktoré sú ustanovené pre komunitné centrá, patrí sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov (tzv. sprevádzanie, resp. asistencia), vykonávanie preventívnych aktivít, pomoc deťom pri vzdelávaní, ale aj zabezpečovanie rôznych záujmových činností.

Komunitné centrum je miesto mobilizácie občanov pomocou, ktorého sa uskutočňujú zmeny v komunite, je „živým organizmom, okolo ktorého sa krúti komunitný život“.

Nocľaháreň

Je určená pre osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie alebo nemôžu doterajšie bývanie užívať.

V nocľahárni sa poskytuje: ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania, sociálne poradenstvo, nevyhnutné ošatenie a obuv.

Utvárajú sa podmienky na: prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Útulok

V útulku fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii (ide o fyzické osoby, ktoré sa do tejto situácie dostali pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností), ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať.

Poskytuje sa: ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo (základné a špecializované), pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pracovná terapia, nevyhnutné ošatenie a obuv.

Utvárajú sa podmienky: na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, na pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť.

Domov na polceste

Poskytuje sociálne služby na určitý čas osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb po skončení poskytovania sociálnej služby v zariadení, po skončení náhradnej starostlivosti alebo po skončení ochrannej výchovy. Ide o zabezpečenie špecializácie a zabezpečenia vyššej ochrany hlavne pre klientov opúšťajúcich detské domovy.

Poskytuje sa: ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Zabezpečuje sa: pracovná terapia, pomoc pri pracovnom uplatnení.

Utvárajú sa podmienky na: prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť.

Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu

Táto sociálna služba sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá je v nepriaznivej sociálnej situácii pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností a jej rodine. Možno ju poskytovať v zariadení (denne) a prostredníctvom terénneho programu (v teréne, rodine).

Poskytuje sa: sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, preventívna aktivita.

Zabezpečuje sa: pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, záujmová činnosť.

Zariadenie núdzového bývania

V zariadení núdzového bývania fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii (fyzické osoby, ktoré sa do tejto sociálnej situácie dostali pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stali obeťou správania iných fyzických osôb) sa:

Poskytuje: ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo (základné a špecializované), pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Utvárajú podmienky na: prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, na pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť.

Zabezpečuje sa utajenie miesta ubytovania a anonymita.

2. SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života

Ide o terénnu formu sociálnej služby tým rodičom s deťmi, ktorí majú záujem o profesijný rast alebo vykonávajú iné aktivity s cieľom začať pracovať alebo vrátiť sa do práce. Preto v čase, keď sa rodič zúčastňuje napr. rekvalifikačného kurzu, poskytujú sa v rámci tejto sociálnej služby rodine rôzne úkony zabezpečujúce starostlivosť o dieťa a domácnosť (napr. stravovanie, osobná hygiena, obliekanie, príprava na školské vyučovanie, sprevádzanie do školy alebo na voľnočasové aktivity).

Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti

Ide o pobytovú službu. V tomto zariadení sa poskytuje sociálna služba dieťaťu, ak rodič alebo iná osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, nemôžu sami z vážnych dôvodov zabezpečiť starostlivosť o dieťa (napr. pre chorobu, úraz, kúpeľnú liečbu, pôrod nástup do výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody).

Poskytuje sa: sociálne poradenstvo, ubytovanie na určitý čas, stravovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva.

Zabezpečuje sa: záujmová činnosť.

Služba včasnej intervencie

Ide o sociálnu službu pre dieťa so zdravotným postihnutím do sedem rokov veku a pre jeho rodinu, nakoľko bez potrebnej pomoci môže dochádzať k ohrozeniu komplexného vývoja dieťaťa a súčasne k riziku sociálneho vylúčenia dieťaťa a jeho rodiny. V rámci tejto sociálnej služby sa poskytujú viaceré odborné činnosti (sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, rôzne preventívne aktivity a výkon stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na sensorické a motorické stimulácie. Túto službu možno poskytovať ambulantne alebo terénnou formou, napr. priamo v domácnosti, v ktorej žije dieťa so zdravotným postihnutím.

3. SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCÁLNEJ SITUÁCIE Z DOVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DOVODU DOVRŠENIA DOCHODKOVÉHO VEKU

Zariadenie núdzového bývania

V tomto zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto osoba odkázaná na pomoc inej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život.

Okrem dohľadu sa poskytuje: ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Utvárajú podmienky na: prípravu stravy (kuchynka).

Vykonáva sa: sociálna rehabilitácia.

Zariadenie pre seniorov

V tomto zariadení sa poskytuje sociálna služba:

- a) fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, alebo
- b) fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

To znamená, že zariadenie pre seniorov nemusí pre prijatie do tohto zariadenia automaticky spĺňať podmienku odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby či vymedzeného zdravotného postihnutia. Ide aj o fyzické osoby v dôchodkovom veku, ktoré požiadali o uvedenú sociálnu službu z iných vážnych dôvodov. Tieto však nie sú v zákone o sociálnych službách taxatívne upravené. Úlohou sociálneho pracovníka mesta je vždy individuálne posúdiť závažnosť uvádzaných dôvodov. Môže ísť napr. o osoby (seniorov), ktoré sú alebo boli týrané, alebo iným spôsobom zneužívané, osoby, ktoré stratili bývanie a v dôsledku vysokého veku je ohrozené ich zdravie alebo život.

Poskytuje sa: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo (základné a špecializované), sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie.

Utvárajú sa podmienky na: úschovu cenných vecí.

Zabezpečuje sa: záujmová činnosť.

Zariadenie opatrovateľskej služby

V tomto zariadení sa poskytuje sociálna služba na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

V zariadení opatrovateľskej služby sa:

- a) poskytuje: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby (stupeň odkázanosti II. až VI.), sociálne poradenstvo (základné a špecializované), sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,

b) utvárajú podmienky na: úschovu cenných vecí.

Rehabilitačné stredisko

Poskytuje sa sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách (II. - VI. stupeň), fyzickej osobe, ktorá je slabozraká a fyzickej osobe, ktorá je nepočujúca alebo ktorá má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť.

Poskytuje sa: sociálna rehabilitácia, sociálne poradenstvo (základné a špecializované), pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

Domov sociálnych služieb

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba týždennou pobytovou sociálnou službou alebo ambulantnou sociálnou službou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách.

Poskytuje sa: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie.

Zabezpečuje sa: pracovná terapia, záujmová činnosť.

Utvárajú podmienky na: úschovu cenných vecí.

Špecializované zariadenie

V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Poskytuje sa: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie.

Zabezpečuje sa: pracovná terapia, záujmová činnosť.

Utvárajú podmienky na: úschovu cenných vecí.

Denný stacionár

Ide o ambulantnú formu sociálnej služby (denný pobyt), v ktorej sa poskytuje sociálna služba iba počas dňa.

Opatrovateľská služba (opatrovateľská služba v domácnosti) - terénna forma sociálnej služby

Vykonáva ju profesionálna opatrovatel'ka, poskytuje sa osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, udržiavania domácnosti a sociálnych aktivitách, poskytuje pomoc pri nevyhnutných životných úkonoch, nevyhnutných prácach v domácnosti a zabezpečuje kontakty so spoločenským prostredím.

Prepravná služba

Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie.

Prepravná služba má riešiť spoločenskú potrebu zabezpečenia integrácie občanov s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaných na individuálnu prepravu, tiež ju možno poskytovať fyzickým osobám s nepriaznivým zdravotným stavom ovplyvňujúcim ich mobilitu a orientáciu (to znamená, že prepravnú službu môžu využívať aj fyzické osoby, ktoré majú problémy s mobilitou len krátkodobo, dočasne) v súlade s požiadavkou účelnosti, adresnosti a efektívnosti poskytnutia pomoci.

Občan je spravidla odkázaný na individuálnu prepravu, ak nie je schopný:

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť rovnakým spôsobom ako zdravý občan,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy rovnakým spôsobom ako zdravý občan alebo zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia resp. nepriaznivého zdravotného stavu inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy.

4. SOCIÁLNE SLUŽBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci

Ide o komunikáciu prostredníctvom signalizačného zariadenia alebo audiovizuálneho zariadenia napojeného na centrálny dispečing. Fyzická osoba, napr. osoba so zdravotným postihnutím alebo starší človek, ktorý žije sám, tak má možnosť privolať si pomoc veľmi jednoduchým spôsobom (napr. pri páde, zhoršení zdravotného stavu). Jedným z technických riešení je nosenie náramku, ktorý po stlačení signalizuje potrebu pomoci priamo dispečingu, kde zamestnanec identifikuje volaného, zistí dôvod vzniku situácie, potrebu pomoci a následne aj pomoc zabezpečí.

Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

Ide o pomoc zabezpečovanú napr. cez telefón, e-mail, ktorou sa poskytuje najmä sociálne poradenstvo fyzickej osobe, ktorá je v ohrození zdravia alebo života alebo v inej náročnej situácii, ktorú v danej chvíli nevie riešiť.

5. PODPORNÉ SLUŽBY

Odľahčovacia služba

Odľahčovacia služba je určená fyzickým osobám - opatrovateľom, ktoré zabezpečujú opateru v rámci peňažného príspevku na opatrovanie. Ide o poskytovanie odľahčovacej služby opatrovateľom, ktorí celodenne, resp. nepretržite opatrujú svojich blízkych a túto sociálnu službu je možné považovať aj za prevenciu zhoršenia ich vlastného zdravotného stavu a vzniku príznakov vyhorenia zo starostlivosti. Odľahčovacia služba vytvára predpoklady na zníženie stresu a únavy, načerpanie nových síl a nadviazanie stratených sociálnych kontaktov hlavne v tých prípadoch, ak v rodine alebo v okolí nie sú príbuzní a priatelia, ktorí môžu s opatrovaním pomôcť.

V čase, keď je rodinným opatrovateľom poskytovaná odľahčovacia služba, opatrovanej osobe sa poskytuje iná sociálna služba (napr. opatrovateľská služba). Počas týchto dní si môže opatrovateľ (rodinný príslušník opatrovaného) realizovať svoj program a plány (dovolenka, liečenie, vybavenie osobných a úradných záležitostí). Takéto „voľno“ v rámci odľahčovacej služby sa poskytuje sumárne na 30 dní v rámci jedného kalendárneho roka, pričom môže byť čerpané aj prerušovane po jednotlivých dňoch, nie však po hodinách. Počas poskytovania opatrovateľskej služby sa opatrovateľovi naďalej poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie v plnej výške.

Počas poskytovania odľahčovacej služby rodinnému opatrovateľovi je obec povinná v rámci svojej pôsobnosti poskytnúť alebo zabezpečiť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím (opatrovanému) sociálnu službu podľa jej výberu, a to terénnu sociálnu službu (opatrovateľská služba), ambulantnú sociálnu službu (denný stacionár, zariadenie pre seniorov domov sociálnych služieb, zariadenie opatrovateľskej služby, špecializované zariadenie a ambulantnou - dennou - formou poskytovanej sociálnej služby) alebo pobytovú sociálnu službu - 24 hodinová starostlivosť - v rozsahu najmenej 12 hodín denne. Tiež je možné opatrovateľskú službu v rozsahu 8 hodín mesačne poskytovať aj občanovi, ktorého opatruje fyzická osoba v rámci príspevku za opatrovanie.

Denné centrum

V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa najmä poskytuje sociálne poradenstvo, zabezpečuje záujmová činnosť.

U denného centra ide vlastne o transformáciu klubov dôchodcov, ktoré sa okrem dôchodcov rozširujú o ďalšie cieľové skupiny. Okrem ľudí vo vyššom veku a s nepriaznivým zdravotným stavom alebo s ťažkým zdravotným postihnutím môžu denné centrum navštevovať aj rodičia s deťmi alebo priamo starí rodičia s vnúčatami.

Jedáleň

V jedálni sa poskytuje stravovanie fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo dovŕšila dôchodkový vek.

Stravovanie sa môže poskytovať aj donáškou stravy priamo do domácnosti fyzickej osoby.

Práčovňa

V práčovni sa utvárajú podmienky na pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.

Stredisko osobnej hygieny

V stredisku osobnej hygieny sa utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo dovŕšila dôchodkový vek.

Iné pojmy:

Sociálne poradenstvo

V bežnom jazyku má pojem „poradenstvo“ rad rozličných významov. Väčšinou majú spoločné, že poradenstvo je založené na vzťahu pomoci, pričom poradca má snahu podporiť rast, rozvoj, zrelosť a lepšie uplatnenie klienta, aby sa efektívnejšie orientoval vo svete a vyrovnávalo sa so životom.

Poradenstvo možno chápať ako metódu diagnostikovania, vzdelávania a výchovy, metódu redukovania emocionálneho napätia, metódu pomoci klientovi pri riešení problémov a pri hľadaní nových primeranejších foriem života.

Vo svojej činnosti uplatňuje zásadu, že klient sa nesmie degenerovať na bytosť, ktorá nie je schopná vziať na seba zodpovednosť za zmenu, preto základná koncepcia poradenstva vychádza z rešpektovania osobnosti jednotlivca, jeho základnej ľudskej odlišnosti a z viery človeka, že si pomocou poradcu dokáže riešiť svoje problémy.

Zákon o sociálnych službách definuje sociálne poradenstvo ako odbornú činnosť zameranú na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Základným predpokladom dobrého poradenstva je partnerský vzťah medzi poradcom a jeho klientom. Poradca by mal rešpektovať autenticitu klienta, akceptovať jeho odlišnosti, dokázať sa vcítiť do jeho aktuálnej situácie, motivovať a povzbudzovať klienta ku zmene, pomáhať mu a spolu s ním hľadať optimálne vzorce správania a fungovania vo svete.

Za sociálneho klienta sa považuje človek, ktorý vyhľadá poradcu preto, že má nejaký sociálny problém, s ktorým si sám nevie rady. Je to vlastne poradcov zákazník, ktorý potrebuje poradcov produkt - poradenstvo.

Úlohou sociálneho poradcu je minimalizovať neprimerané očakávania klienta, ponúknuť mu efektívnu spoluúčasť na riešení problému. Sociálny poradca by mal svojho klienta podporovať, informovať, vzdelávať, vytvárať podmienky pre zmenu, mal by byť katalyzátorom procesu riešenia problému, mal by pomáhať klientovi nahliadnuť na rôzne možnosti a alternatívy konštruktívnej zmeny.

Sociálne poradenstvo môže efektívne fungovať iba v prostredí, kde je dostatok možností pre rast každého človeka a priestoru pre potrebnú zmenu, kde životný priestor človeka neblokujú také kritéria ako sú: pohlavie, rasa, vierovyznanie, národnosť, politická príslušnosť alebo zdravotný stav. Sociálne poradenstvo by malo byť otvorené všetkým ľuďom.

Cieľ poradenského procesu je determinovaný obsahom problému. Cieľom poradenstva je v podstate eliminácia patológie, pomoc klientovi k jeho nezávislosti od iných ľudí, podporovanie osobnostného rastu klienta, zvýšenie kvality života, riešenie potrieb človeka v nepriaznivej sociálnej situácii, jeho duševné a fyzické zdravie, mobilizácia „zdravých“ zdrojov prirodzeného prostredia klienta.

V zákone o sociálnych službách sú vymedzené dve úrovne pri poskytovaní sociálneho poradenstva. Prvou je úroveň základného sociálneho poradenstva, ktoré je súčasťou každej sociálnej služby a zameriava sa na posúdenie povahy problému, poskytnutie základných informácií o možnostiach jeho riešenia alebo odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Druhou úrovňou je špecializované sociálne poradenstvo, ktoré sa zameriava na zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problému a na poskytnutie konkrétnej pomoci.

Sociálna rehabilitácia

V zmysle zákona o sociálnych službách je cieľom sociálnej rehabilitácie viesť fyzickú osobu k vyššej miere nezávislosti, samostatnosti a rozvíjať jej schopnosti a zručnosti, posilňovať jej správne návyky. Sociálna rehabilitácia nie je určená len pre ľudí so zdravotným postihnutím, ale pre všetky cieľové skupiny, ktoré sú predmetom záujmu zákona o sociálnych službách. Pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby sú príkladmi uvedené činnosti, na ktoré sa sociálna rehabilitácia zameriava (ide napr. o nácvik priestorovej orientácie, nácvik používania pomôcky, výučbu písania a čítania Braillovoho písma, ...).

Rehabilitáciou všeobecne nazývame proces obnovy, preto viacerí špecialisti a odborníci užívajú pojem „habilitácia“ a vysvetľujú to tým, že v práci s mentálne postihnutými jedincami, nejde o obnovu alebo o znovunadobudnutie určitých schopností, ale o výcvik nevyvinutých, či zaostávajúcich schopností.

V zmysle špeciálnej pedagogiky a defektológie ide o súbor všetkých opatrení smerujúcich k odstráneniu defektivity a k socializácii, prípadne k resocializácii postihnutého jedinca.

Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), rehabilitácia je používanie komplexu opatrení obecnej, sociálnej a profesnej povahy s cieľom prípravy resp. rekvalifikácie jedinca k vyššej funkčnej schopnosti. Rehabilitačnými metódami je potom súbor opatrení a metód, ktoré sa zameriavajú na subjektívne sociálne dôsledky defektu.

Sociálna rehabilitácia je systém opatrení, ktorých cieľom je optimálne a čo najrýchlejšie zaradenie postihnutého človeka do plnohodnotného spoločenského života, jeho reintegrácia a resocializácia.

Sociálna rehabilitácia sa zaoberá človekom, ktorého funkcie - či už telesné, duševné alebo sociálne - sú postihnuté v zmysle zníženia a snaží sa tieto funkcie zlepšiť. Tam, kde nie je možný návrat do plného zdravia, zasahuje rehabilitácia prostriedkami sociálnymi, právnymi, psychologickými a ekonomickými.

Je to široko koncipovaný systém, vysoko humánný, na ktorom sa podieľajú okrem zdravotníctva aj iné zložky a inštitúcie.

Sociálna rehabilitácia je teda súhrn opatrení, ktoré z hľadiska konečného cieľa znamenajú dosiahnutie vhodného sociálneho správania jedinca, schopnosť sebaobsluhy i možností využitia voľného času.

Sociálna rehabilitácia:

Ide o proces, v ktorom osoba s dlhodobým, či trvalým zdravotným postihnutím absolvuje nácvik potrebných zručností, ktoré smerujú k dosiahnutiu samostatnosti a sebestačnosti v maximálnej možnej miere s ohľadom na jej zdravotné postihnutie. S cieľom dosiahnutia čo najvyššieho stupňa spoločenskej integrácie. Ide o aktívne nástroje a väčšinou služby, ktoré majú pôsobiť na znižovanie miery závislosti osoby vyplývajúcej z jej zdravotného postihnutia a následného handicapu. Ide o nácvik sebaobsluhy, vedenie domácnosti, nácvik špeciálnych komunikačných zručností, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, nácvik sociálnej komunikácie a iné.